

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DE VLAAMSE CODEX OVERHEIDSFINANCIËN VAN 29 MAART 2019, HET KADERDECREET VLAAMSE HANDHAVING VAN 14 JULI 2023 EN HET DECREET VAN 22 DECEMBER 2023 HOUDENDE DE BEVORDERING VAN DE INTEGRITEITSBEOORDELING DOOR HET OPENBAAR BESTUUR, WAT BETREFT DE INVOERING VAN EEN INTEGRITEITSVOORWAARDE BIJ SUBSIDIES EN DE BESTRIJDING VAN SUBSIDIEFRAUDE

Samenvatting

Dit voorontwerp van decreet scherpt de aanpak van het onrechtmatig verkrijgen van subsidies verder aan. Ten eerste wordt er in lijn met het federaal niveau (artikel 691 Nieuw Strafwetboek) een algeheel Vlaams subsidiemisdrijf ingevoerd in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. Dit maakt het mogelijk dat in geval van seponering of stilzitten van het Openbaar Ministerie een alternatieve bestuurlijke sanctionering op Vlaams niveau kan worden opgelegd.

Ten tweede voert dit voorontwerp van decreet, ter uitvoering van het Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme, een regeling in om te voorkomen dat Vlaamse subsidies worden toegekend aan personen of organisaties die betrokken zijn bij, steun verlenen aan of oproepen tot gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme of terrorisme. Daartoe worden de bevoegdheden van de Inspectie van Financiën en van de dienst Verstrengd Toezicht Subsidies, die onder het functioneel toezicht van de Inspectie van Financiën staat en audits uitvoert bij subsidiebegunstigden, uitgebreid. Daarnaast wordt in dit verband ook het gebruik van het integriteitsonderzoek overeenkomstig het decreet van 22 december 2023 houdende de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (hierna: het DIOB-decreet) versterkt en verder aangescherpt.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerpdecreet kadert in het beleidsveld justitie en handhaving zoals vermeld in artikel 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

Dit ontwerpdecreet kadert ten eerste in het inhoudelijk structuurelement "Justitie en Handhaving", en de strategische doelstelling SD 13 "De uitbouw van een antifraudestrategie":

"In samenhang hiermee onderzoek ik de mogelijkheid om subsidiefraude als Vlaams misdrijf op te nemen in het KVVH. Hierdoor zou de handhaving van misbruik van diverse subsidies en premies, verleend op basis van Vlaamse regelgeving, kunnen verlopen volgens de eenvormige procedures van het

Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, zo nodig ook via het bestuurlijke spoor. Ik doe verder het nodige om de auditoren van het Verstrengd Toezicht Subsidies en de auditoren van het Vlaamse Auditautoriteit toegang te verschaffen tot de relevante data uit het Vlaams Handhavingsplatform.” (BBT 2026, 44).

Ten tweede kadert het in de operationele doelstelling OD 8 van strategische doelstelling SD2: “Een transversaal preventiebeleid in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme”:

“Ik coördineer als minister van Justitie en Handhaving, in samenwerking met mijn collega-ministers van Welzijn en Binnenlands Bestuur mee de voorbereiding en opvolging van het volgende actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme waarbij de ambitie moet zijn om in iedere politiezone een lokale integrale veiligheidscel radicalisering (LIVC R) te voorzien.”

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De zogenaamde federale “Algemene bepalingenwet” van 16 mei 2003 verplicht Vlaanderen om toezicht te houden op Vlaamse subsidies, en in geval van fraude de gelden terug te vorderen. Dit voorontwerp van decreet scherpert de aanpak van het onrechtmatig verkrijgen van subsidies verder aan.

Ten eerste wordt er in lijn met het federaal niveau (artikel 691 Nieuw Strafwetboek) een algeheel subsidiemisdrijf ingevoerd in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. Dit maakt het mogelijk dat in geval van seponering of stilzitten van het Openbaar Ministerie een alternatieve bestuurlijke sanctionering op Vlaams niveau kan worden opgelegd.

Art. 691 Nieuw Strafwetboek voert een algemene strafbaarstelling in van subsidiefraude. Vanaf 1 september 2026 luidt art. 691 Sw. als volgt:

“Art. 691. Subsidiefraude

Subsidiefraude is het opzettelijk:

1° afleggen van een onjuiste of onvolledige verklaring in verband met een aanvraag tot het bekomen of behouden van een subsidie;

2° nalaten de betrokken diensten op de hoogte te brengen van het feit dat men geen recht meer heeft op een subsidie of slechts op een deel van dit bedrag en het aanvaarden of behouden van een subsidie of een gedeelte daarvan, wetende dat men daarop geen of slechts gedeeltelijk recht heeft;

3° aanwenden van een subsidie voor andere doelstellingen dan waarvoor ze werd toegekend.

Voor de toepassing van deze bepaling wordt als subsidie beschouwd: elke subsidie, vergoeding of toelage, die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat, een gemeenschap, een gewest of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon, instellingen, organen en instanties van de Europese Unie of een andere internationale instelling is, dan wel geheel of gedeeltelijk bestaat uit openbare gelden.

Dit misdrijf wordt bestraft met een straf van niveau 3.

In afwijking van artikel 52 is de maximale geldboete:

1° voor de feiten bedoeld in het eerste lid, 1° : 400.000 euro; indien deze verklaring leidt tot het ontvangen of behouden van een subsidie wordt de maximale geldboete gebracht op 800.000 euro;

2° voor de feiten bedoeld in het eerste lid, 2° : 120.000 euro;

3° voor de feiten bedoeld in het eerste lid, 3° : 600.000 euro.”

Dat subsidiefraude niet enkel moet kunnen leiden tot terugvordering, maar ook tot het opleggen van straffen, is evident. Subsidiefraude is een ernstig vergrijp, dat maakt dat de schaarse middelen van de overheid worden afgewend van hun maatschappelijk doel. Zowel de belastingbetaler als de echte rechthebbenden van de subsidie zijn hiervan het slachtoffer. Een dergelijk laakbaar gedrag moet streng en consequent worden aangepakt.

De specifieke strafbaarstelling van art. 691 Sw. kan dan ook enkel worden toegejuicht. Tegelijkertijd is er de vaststelling dat het Openbaar Ministerie niet in de mogelijkheid is om elk geval van subsidiefraude ook effectief te vervolgen, terwijl er geen mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering is voorzien. Een echt lik op stuk – beleid wordt daardoor belemmerd. Ook na 1 september 2026 blijft dan ook het risico dat fraudeurs de dans ontspringen dan wel hoogstens verplicht worden om de onterecht bekomen gelden terug te betalen.

Sommige Vlaamse regelgevingen voorzien vandaag reeds in een specifieke strafbaarstelling inzake subsidies, gekoppeld aan de mogelijkheid van alternatieve bestuurlijke sanctionering bij sepot door het Openbaar Ministerie. Artikel 13/2, §3, van het Decreet Sociaalrechtelijk Toezicht vormt daarvan een voorbeeld. In veel andere Vlaamse regelgevingen ontbreekt evenwel een mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke vervolging. De invoering van een algemeen subsidiemisdrijf in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 kan dan ook een belangrijke meerwaarde bieden in de strijd tegen subsidiefraude. Zodoende wordt het standaardkader van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en dus de instrumenten die zij voorziet binnen de handhavingsprocedure bruikbaar voor onder meer toezicht op en beboeting van feiten van subsidiefraude. Zo kunnen zowel handhavingsdiensten die nu reeds volgens de procedure van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving werken en die binnen hun werking vaststellingen van subsidiefraude doen, alsook handhavingsdiensten die specifiek hiertoe toezichthouders aanstellen, bestuurlijk optreden voor dergelijke feiten.

Ten tweede wordt in uitvoering van het Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme, een regeling ingevoerd om te voorkomen dat Vlaamse subsidies worden toegekend aan personen of organisaties die betrokken zijn bij, steun verlenen aan of oproepen tot gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme of terrorisme. Het kan namelijk niet de bedoeling zijn dat er vanuit de Vlaamse overheid bewust of onbewust subsidies worden toegekend aan personen of organisaties die betrokken zijn bij dergelijke feiten. Vlaams belastinggeld is er om onze Vlaamse samenleving te versterken, niet om ze te ondermijnen. Daartoe worden de bevoegdheden van de Inspectie van Financiën en van de dienst Verstrengd Toezicht Subsidies, die onder het functioneel toezicht van de Inspectie van Financiën staat en audits uitvoert bij subsidiebegunstigden, uitgebreid. Daarnaast wordt in dit verband ook het gebruik van het integriteitsonderzoek overeenkomstig het DIOB-decreet versterkt en verder aangescherpt.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

1. SUBSIDIEFRAUDE

Om te garanderen dat voor fraude m.b.t. subsidies, verleend op basis van Vlaamse bevoegdheden, zo nodig een alternatieve bestuurlijke sanctie kan worden opgelegd, wordt voorgesteld om de algemene federale strafbaarstelling aan te vullen met een Vlaamse tegenhanger, die meteen de veralgemeende mogelijkheid in zich draagt tot alternatieve bestuurlijke vervolging.

Zo'n Vlaamse tegenhanger bestaat noodzakelijk uit drie onderdelen:

- a. de algemene strafbaarstelling door de Vlaamse decreetgever van de gedragingen, vermeld in artikel 691 Strafwetboek;
- b. de van toepassingstelling van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023;
- c. het regelen van de verhouding tussen de veralgemeende mogelijkheid tot bestuurlijke sanctionering en soortgelijke, specifieke mogelijkheden in Vlaamse regelgeving.

A. HET VLAAMSE SUBSIDIEMISDRIJF

Naar luid van artikel 11, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 (hierna: BWHI) kunnen, binnen de grenzen van de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten, de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar stellen en de straffen wegens die niet-naleving bepalen.

De federale wetgever is residuair bevoegd gebleven in strafzaken, hetgeen impliceert dat hij strafbepalingen met een algemene draagwijdte kan uitvaardigen, alsmede strafbepalingen met betrekking tot de federaal gebleven aangelegenheden. De algemene strafbepalingen vinden dan eveneens toepassing in aangelegenheden behorende tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten, hetgeen niet verhindert dat de gemeenschappen en de gewesten zelf specifieke strafbepalingen vaststellen op grond van hun bevoegdheden. (advies Raad van State van 3 juni 2025, nr. 77650).

Artikel 691 Strafwetboek is zo'n strafbepaling met algemene draagwijdte. Zij geldt niet enkel voor subsidies, verleend op basis van federale bevoegdheden, maar ook voor subsidies, verleend door de deelstaten op basis van hun eigen bevoegdheden. Zo'n algemene strafbaarstelling staat een eigen Vlaamse regeling, beperkt tot de Vlaamse bevoegdheden, niet in de weg, zelfs niet wanneer zij er inhoudelijk mee samenvalt.

De bevoegdheid om te handhaven via bestuurlijke sancties vindt zijn grondslag daarentegen niet in art. 11 BWHI, maar vloeit rechtstreeks voort uit de bepalingen die de deelstaat zijn materiële bevoegdheid toekennen. De federale wetgever is bijgevolg niet bevoegd om te voorzien in een bestuurlijke vervolging voor deelstatelijke subsidies. Tegelijkertijd kan de deelstaat enkel een mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering kan voorzien voor gedragingen die door de deelstaat zelf als misdrijf zijn aangeduid.

Om een veralgemeende mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering te introduceren, moet Vlaanderen een eigen strafbaarstelling uitwerken. Om onnodige complexiteit te vermijden, loopt die Vlaamse strafbaarstelling best zoveel mogelijk gelijk met de federale strafbaarstelling. Dit betekent dat zowel de verboden gedragingen (bij wijze van kruisverwijzing) als de strafmaat worden overgenomen.

B. KADERDECREET VLAAMSE HANDHAVING

Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 (hierna: KVH) beoogt de stroomlijning van de handhaving van Vlaamse regelgeving en de digitalisering van de handhaving ervan. Het bevat volledig uitgewerkte procedures rond (onder meer) het toezicht, de opsporing en de bestuurlijke sanctionering van de Vlaamse regelgeving die het van toepassing heeft gesteld.

Wanneer Vlaanderen in een eigen strafbaarstelling van subsidiefraude zou voorzien, valt dit misdrijf binnen de notie van "Vlaamse regelgeving" in de zin van artikel 2, 33° KVH, en bijgevolg binnen het (potentieel) toepassingsgebied van het

KVH (art. 3, eerste lid KVH). Door de opname van het Vlaamse subsidiemisdrijf in het KVH zelf, worden de KVH – procedures meteen van toepassing op dit misdrijf (vergelijkbaar met artikel 103 en 104 KVH), en is de mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering principieel verzekerd. Omdat het KVH standaard enkel van toepassing is op de Vlaamse regelgeving die dat uitdrukkelijk voorziet, moet er bijkomend een verwijzing naar de strafbaarstelling worden opgenomen in artikel 3, tweede lid, dat de artikelen van het KVH opsomt die als uitzondering op de algemene regel op de volledige Vlaamse regelgeving van toepassing zijn.

Op grond van artikel 36 – 38 KVH kunnen de beboetingsinstanties beslissen tot bestuurlijke vervolging wanneer het parket beslist tot seponering, of gedurende een termijn van drie maanden (verlengbaar tot maximum één jaar) niets van zich laat horen.

De beboetingsinstanties worden conform artikel 2, 3° aangesteld door de Vlaamse Regering “binnen een beleidsdomein of voor dezelfde regelgeving”. Het zijn bijgevolg personeelsleden of entiteiten van de Vlaamse administraties, verantwoordelijk voor de subsidieverlening, die in aanmerking komen om beboetingsinstantie te zijn. Wie de bevoegde toezichthouders kunnen zijn, wordt eveneens bepaald in een Besluit van de Vlaamse Regering (art. 8 §2 KVH).

De minima en maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete worden eveneens vastgelegd. De beboetingsinstanties genieten hierbij van een ruime boetevork, zodat zij voor elke situatie een gepaste alternatieve bestuurlijke geldboete kunnen opleggen. Bij het bepalen van het concrete bedrag wordt rekening gehouden met de redelijkheid en proportionaliteit van de sanctie, alsook met het oorspronkelijk toegekende subsidiebedrag.

Het KVH voorziet standaard in volgende bijkomende sancties, die facultatief (en onderling combineerbaar) naast de bestuurlijke geldboete kunnen worden opgelegd:

- 1) de bestuurlijke verbeurdverklaring (art. 29 KVH)
- 2) de uitsluiting van steun voor een termijn van maximaal vijf jaar (art. 30 KVH).

Met de bijkomende sanctie van de bestuurlijke verbeurdverklaring kan (onder meer) het brutovermogensvoordeel uit het misdrijf of de inbreuk worden verbeurdverklaard, wat de burgerrechtelijke mogelijkheid tot terugvordering onverlet laat.

De tweede bijkomende sanctie leidt tot de onmogelijkheid om opnieuw steun (waarrond fraude is gepleegd) aan te vragen voor een periode van maximaal vijf jaar.

De sanctie die finaal wordt opgelegd (geldboete en eventuele bijkomende sancties) moet in zijn geheel voldoen aan het evenredigheidsbeginsel. (art. 31, tweede lid KVH)

C. DE VERHOUDING MET SECTORALE REGELINGEN

Hoger werd al opgemerkt dat er een verwijzing naar het artikel met de nieuwe strafbaarstelling moet worden opgenomen in de lijst van art. 3, tweede lid KVH, dat de bepalingen aanduidt die van toepassing zijn op alle Vlaamse regelgeving.

Omdat de KVH – strafbaarstelling van subsidiefraude voor Vlaamse regelgeving samenvalt met de federale strafbaarstelling, voegt zij in relatie tot specifieke regelingen in Vlaamse decreten geen extra complexiteit toe. De strafrechtelijke en

bestuurlijke vervolging conform deze specifieke regelingen blijft mogelijk, naast de mogelijkheid tot strafrechtelijke en bestuurlijke vervolging op basis van (het federale en) het KVV – misdrijf.

2. GEEN VLAAMSE STEUN VOOR GEWELDDADIGE EXTREMISME, GEWELDDADIGE RADICALISERING OF TERRORISME

In uitvoering van het Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme wordt een regeling ingevoerd om te voorkomen dat Vlaamse subsidies worden toegekend aan personen of organisaties die betrokken zijn bij, steun verlenen aan of oproepen tot gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme of terrorisme.

Daartoe worden in de eerste plaats de bevoegdheden van de Inspectie van Financiën uitgebreid. In het kader van het ex-antetoezicht op subsidieverlening zal de Inspectie van Financiën wanneer haar advies is vereist bij het OCAD en de federale politie een hit/no-hitbevraging uitvoeren om na te gaan of een subsidieaanvrager gekend is in het kader van gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering of terrorisme. De hit/no-hitbevraging doet geen afbreuk aan de termijnen waarbinnen de Inspectie van Financiën haar advies dient te verlenen. Indien uit de hit/no-hitbevraging naar boven komt dat een subsidieaanvrager gekend is in het kader van gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering of terrorisme, moet de bevoegde Vlaamse overheidsdienst eerst een integriteitsonderzoek uitvoeren overeenkomstig het DIOB-decreet alvorens er een beslissing kan worden genomen over de subsidietoekenning.

Daarnaast wordt in het kader van het ex-posttoezicht door de dienst Verstrengd Toezicht Subsidies een gelijkaardige controle voorzien. Als daarbij blijkt dat een subsidiebegunstigde gekend is in verband met gewelddadig extremisme, radicalisering of terrorisme, wordt een integriteitsonderzoek opgestart en worden de subsidiebetalingen tijdens dat onderzoek dat dan maximaal 50 dagen duurt, geschorst. Op die manier wordt ook toezicht verzekerd op reeds toegekende subsidies, met inbegrip van subsidies die wegens hun beperkte omvang niet vooraf aan de Inspectie van Financiën moesten worden voorgelegd.

Vervolgens bezorgt de bevoegde Vlaamse overheidsdienst die het integriteitsonderzoek uitvoert, zijn ontwerpbeslissing aan de Vlaamse Regering. Op basis daarvan beslist de Vlaamse Regering of de subsidie wordt geweigerd, geschorst, opgeheven, teruggevorderd of aan bijzondere voorwaarden wordt onderworpen.

In zoverre een integriteitsonderzoek niet kan worden uitgevoerd omdat het Openbaar Ministerie in toepassing van artikel 7, vierde en vijfde lid van het DIOB-decreet bezwaar aantekent tegen het uitvoeren van een integriteitsonderzoek, wordt dit ter kennis gebracht aan de Vlaamse Regering. Er dient in dit geval dan verplicht gewacht te worden op de uitkomst van de strafrechtelijke afhandeling alvorens zelf te handelen.

Impactanalyse

Omdat de Vlaamse overheidsdiensten als subsidieverlener nu al tot de controle van de correcte toewijzing en aanwending van subsidies verplicht is, blijft de inspanning van de betrokken administraties in beginsel beperkt tot het opnemen van de gedane vaststellingen in een proces-verbaal. De van toepassingsstelling

van de bepalingen van KVH m.b.t. het Vlaams Handhavingsplatform (VHP) maakt het mogelijk om deze proces-verbalen digitaal op te stellen en veilig te delen.

De bestuurlijke vervolging via eigen entiteiten of personeelsleden is uiteraard een bijkomende taak, waarvan de werklast pas kan worden ingeschat n.a.v. de besluiten van de Vlaamse Regering waarin beslist wordt tot de aanstelling van beboetingsinstantie(s) voor de betrokken Vlaamse regelgeving. Het VHP biedt de mogelijkheid om de sanctieprocedure in belangrijke mate digitaal te laten verlopen.

Op grond van het DIOB-decreet kunnen subsidies nu reeds op grond van bepaalde veiligheidsoverwegingen geweigerd worden. De regeling in dit decreet verscherpt dit voor sanctioneerbare feiten van gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering of terrorisme en voegt daartoe een bijkomende controlestep in bij de Inspectie van Financiën en het Verstrengd Toezicht Subsidies

Implementatie

Dit decreet zal in werking treden op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest. Subsidies kunnen namelijk zowel door de Vlaamse Gemeenschap als het Vlaamse Gewest worden toegekend.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Met dit artikel worden de bevoegdheden van de Inspectie van Financiën en het Verstrengd Toezicht Subsidies uitgebreid.

Zo voorziet paragraaf 1 van dit artikel dat de Inspectie van Financiën, wanneer haar advies vereist is in het kader van het ex-antetoezicht op de subsidieverlening, standaard een hit/no hit-bevraging uitvoert bij het OCAD en de federale politie om na te gaan of de subsidieaanvrager gekend is in het kader van gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering of terrorisme. De hit/no-hitbevraging doet geen afbreuk aan de termijnen waarbinnen de Inspectie van Financiën haar advies dient te verlenen.

Het OCAD beschikt in het kader van dreigingsanalyses over noodzakelijke en relevante informatie inzake gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme alsook beheert het OCAD de Gemeenschappelijke Gegevensbank T.E.R., waarin personen worden opgevolgd in het kader van terrorisme, extremisme en radicalisering. De federale politie beheert de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG), het geheel van informatiesystemen van de geïntegreerde politie ter ondersteuning van de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke

politie, waarin informatie over personen en organisaties wordt verwerkt. In de ANG is onder meer informatie over verstoringen van openbare orde (waaronder veiligheid, rust en gezondheid) terug te vinden die eveneens relevant kan zijn in het kader van gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme.

Een louter positieve hit, met andere woorden het feit dat een persoon of organisatie gekend is in de voormelde registers van het OCAD en/of de politie, volstaat evenwel niet om een subsidie afdoende gemotiveerd te kunnen weigeren. Om die reden wordt in geval van een positieve hit de bevoegde overheidsdienst die de subsidieaanvraag behandelt wel verplicht om een integriteitsonderzoek te voeren overeenkomstig de bepalingen en procedures van het DIOB-decreet. Dat onderzoek laat toe om, op basis van verschillende databronnen, een beoordeling te maken van het al dan niet ondermijnend karakter van een natuurlijke persoon of een rechtspersoon.

In paragraaf 2 van dit artikel wordt daarnaast voorzien dat ook het Verstrengd Toezicht Subsidies in het kader van het ex-posttoezicht op de subsidieverlening standaard een bevraging moet uitvoeren bij het OCAD en de federale politie. Wanneer daarbij een positieve hit wordt vastgesteld, wordt de Vlaamse overheidsdienst bevoegd voor de subsidieverlening daarvan in kennis gesteld en dient deze dan verplicht een integriteitsonderzoek te voeren volgens de bepalingen van het decreet van 22 december 2023 houdende de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur.

Aangezien dit artikel in zijn geheel een wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën betreft, is deze regeling enkel van toepassing op subsidies van de Vlaamse overheid en dus niet op subsidies van lokale besturen. Lokale besturen kunnen uiteraard wel steeds toepassing maken van het DIOB-decreet.

Tot slot dient volledigheidshalve te worden opgemerkt dat, wanneer uit de raadpleging van het OCAD en de federale politie geen positieve hit naar voren komt, het voor de bevoegde Vlaamse overheidsdienst als subsidieverlener alsnog altijd mogelijk blijft om een integriteitsonderzoek op te starten, voor zover aan de voorwaarden van het DIOB-decreet is voldaan.

Artikel 3

Omdat het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 standaard enkel van toepassing is op de Vlaamse regelgeving die dat uitdrukkelijk voorziet, wordt er met dit artikel bijkomend een verwijzing naar de strafbaarstelling van de algehele subsidiefraude opgenomen in artikel 3, tweede lid, dat de artikelen van het KVVH opsomt die als uitzondering op de algemene regel op de volledige Vlaamse regelgeving van toepassing zijn.

Dit houdt in dat dit artikel automatisch van toepassing is en er dus geen gebruik gemaakt moet worden van implementatiedecreten. Als er in een bepaald decreet reeds een regeling werd opgenomen over subsidiefraudemisdrijven, blijft deze bestaan en heeft die regeling als *lex specialis* in die specifieke materie voorrang op de regeling in het KVVH.

Artikel 4

Met dit artikel wordt in lijn met het federaal niveau (artikel 691 Nieuw Strafwetboek) een algeheel Vlaams subsidiefraudemisdrijf ingevoerd.

Wanneer Vlaanderen in een eigen strafbaarstelling van subsidiefraude voorziet, valt dit misdrijf binnen de notie van "Vlaamse regelgeving" in de zin van artikel 2, 33° KVV, en bijgevolg binnen het (potentieel) toepassingsgebied van het KVV (art. 3, eerste lid KVV). Door de opname van het Vlaamse subsidie misdrijf in het KVV zelf, worden de KVV – procedures meteen van toepassing op dit misdrijf (vergelijkbaar met artikel 103 en 104 KVV), en is de mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering principieel verzekerd.

Op grond van de artikelen 36 – 38 KVV kunnen de beboetingsinstanties beslissen tot bestuurlijke vervolging wanneer het parket beslist tot seponering, of gedurende een termijn van drie maanden (verlengbaar tot maximum één jaar) niets van zich laat horen.

Artikel 5

Met dit artikel wordt in het DIOB-decreet in artikel 2, 6° de definitie van sanctioneerbare feiten die vandaag reeds feiten van terrorisme omvat (valt onder artikel 119ter, §10, vijfde lid van de Nieuwe Gemeentewet), uitgebreid met gewelddadig extremisme en gewelddadige radicalisering. Daardoor zullen niet alleen de Vlaamse overheid, maar ook andere openbare besturen subsidies om die reden kunnen weigeren, schorsen, opheffen of aan voorwaarden verbinden.

In lijn met de definitie van extremisme vervat in artikel 2, 1° van het Decreet van 22 maart 2024 over het Vlaamse beleid over de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, schadelijke polarisatie en terrorisme dient onder extremisme te worden begrepen: racistische, xenofobe, anarchistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met:

- a) de beginselen van de democratie of de mensenrechten;
- b) de goede werking van de democratische instellingen;
- c) andere grondslagen van de rechtsstaat dan de grondslagen, vermeld in punt a) en b).

De term gewelddadig extremisme duidt dan op extremistische overtuigingen of gedragingen met (de intentie tot) geweld om politieke, ideologische, confessionele of filosofische doelstellingen te bereiken.

Onder gewelddadige radicalisering dient in lijn met artikel 2, 6° van het Decreet van 22 maart 2024 over het Vlaamse beleid over de preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, schadelijke polarisatie en terrorisme te worden begrepen: de fase in het radicaliseringsproces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze mentaal wordt gevormd dat dat individu of die groep van individuen bereid is om terroristische handelingen te plegen.

Artikelen 6 en 7

In artikel 6, punt 1°, wordt bepaald dat wanneer het toegekende recht betrekking heeft op de uitbetaling van een geldsom, zoals subsidies, premies of toelagen, de uitbetaling van nog verschuldigde schijven wordt opgeschort voor de duur van het integriteitsonderzoek. Dit betreft situaties waarin een subsidie of andere toelage reeds werd toegekend, maar later aanwijzingen opduiken die het voeren van een integriteitsonderzoek rechtvaardigen. Deze regeling geldt voor alle sanctioneerbare feiten, en niet enkel voor feiten inzake gewelddadig extremisme, gewelddadige radicalisering of terrorisme.

In zulke gevallen is het namelijk aangewezen om de verdere uitbetaling voor een korte periode op te schorten, eerder dan mogelijks later bedragen te moeten terugvorderen indien uit het integriteitsonderzoek zou blijken dat de begunstigde dat recht misbruikt, heeft misbruiken of heeft laten misbruiken om rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan sanctioneerbare feiten. Om de opschorting van betalingen niet langer te laten duren dan strikt noodzakelijk, wordt in dit verband in artikel 7 wel voorzien dat in dat geval het integriteitsonderzoek gevoerd moet worden binnen 50 werkdagen.

Als uit het integriteitsonderzoek blijkt dat de begunstigde dat recht misbruikt, heeft misbruiken of heeft laten misbruiken om rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan sanctioneerbare feiten, worden reeds uitbetaalde geldsommen teruggevorderd.

In punt 2° van artikel 6 wordt vervolgens voorzien dat indien er een integriteitsonderzoek gevoerd werd naar aanleiding van een positieve hit-bevraging door de Inspectie van Financiën of door het Verstrengd Toezicht Subsidies (cf. supra artikel 2 van het ontwerp van decreet), de Vlaamse overheidsdienst die het integriteitsonderzoek gevoerd heeft verplicht is om zijn gemotiveerde ontwerpbeslissing te bezorgen aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering heeft dan het laatste woord en beslist over de eventuele weigering, schorsing, opheffing of terugvordering van de subsidie, of ze kan er bepaalde voorwaarden aan verbinden.

In zoverre een integriteitsonderzoek niet kan worden uitgevoerd omdat het Openbaar Ministerie in toepassing van artikel 7, vierde en vijfde lid van het DIOB-decreet bezwaar aantekent tegen het uitvoeren van een integriteitsonderzoek, wordt dit ter kennis gebracht aan de Vlaamse Regering. In het belang van het strafrechtelijk onderzoek dient er in dit geval verplicht gewacht te worden op de uitkomst van de strafrechtelijke afhandeling alvorens zelf te handelen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR